

AAL-001-001482 Seat No. _____

Second Year B. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper-IX

(Natyadarpan) (Niyat Bhag)

(Optional - I) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001482

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instructions :

M.C.Q.ના સાચા ઉત્તર ઉત્તરવહીમાં જ દર્શાવવાના છે.

Give M.C.Q. answer in answer-book only.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તરમાં કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : ૨૦
- 1 Select any **one** answer and write : 20
- (૧) ભરતમુનિના ગ્રંથનું નામ શું છે ?
- (1) What is the title of work done Bharatamuni ?
- (A) સાહિત્યદર્પણ (B) નાટ્યદર્પણ
- (C) નાટ્યશાસ્ત્ર (D) દશરૂપક
- (૨) હેમચંદ્રાચાર્યના ગ્રંથનું નામ શું છે ?
- (2) What is the title of the word done by Hemachandra Charya ?
- (A) નાટ્યશાસ્ત્ર (B) કાવ્યાનુશાસન
- (C) કાવ્યપ્રકાશ (D) કાવ્યમીમાંસા
- (૩) રામચંદ્ર-ગુણચંદ્ર કયા રાજ્યમાં થઈ ગયા ?
- (3) Ramachandra-Gunachandra were belonging to which state ?
- (A) વારાણસી (B) મહારાષ્ટ્ર
- (C) આંધ્ર (D) ગુજરાત
- (૪) શારદાતનયના ગ્રંથનું નામ શું છે ?
- (4) What is the title of the work done by Sharadatanaya ?
- (A) ભાવપ્રકાશ (B) કાવ્યપ્રકાશ
- (C) નાટ્યપ્રકાશ (D) રસપ્રકાશ
- (૫) નાટ્યદર્પણના પ્રથમ વિવેકનું નામ શું છે ?
- (5) What is the title of the first વલ્લે of Natyadarpana ?
- (A) કાવ્યનિર્ણય (B) રસનિર્ણય
- (C) નાટ્યનિર્ણય (D) નાટ્યચર્યા

- (૬) નાટ્યદર્પણમાં કુલ કેટલા વિવેક છે ?
- (6) How many વિવેક are in Natyadarpana at all ?
 (A) 6 (B) 5
 (C) 3 (D) 4
- (૭) 'નાટ્યદર્પણ'ના ત્રીજા વિવેકમાં શેની ચર્ચા કરવામાં આવી છે ?
- (7) Which subject is discussed in the third વિવેક of Natyadarpana ?
 (A) પ્રકરણ (B) રસ
 (C) નાટક (D) સંધિ
- (૮) 'નાટ્યદર્પણ'ના મંગલાચરણમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે ?
- (8) Whose સ્તુતિ is performed in the મંગલાચરણ of Natyadarpana ?
 (A) જિનવાણી (B) દેવવાણી
 (C) વિદ્યાદેવી (D) મહાદેવી
- (૯) રામચંદ્ર-ગુણચંદ્ર નાટ્યને કેવું કાવ્ય કહે છે ?
- (9) Which type of Kavya is considered the drama by Ramachandra and Gunachandra ?
 (A) છંદોબદ્ધ કાવ્ય (B) સંદેશ કાવ્ય
 (C) અભિનેય કાવ્ય (D) ગેય કાવ્ય
- (૧૦) નાટ્યદર્પણમાં કુલ કેટલા રૂપકો ગણાવાયા છે ?
- (10) How many type of Rupakas are considered in Natyadarpana.
 (A) 9 (B) 10
 (C) 11 (D) 12
- (૧૧) 'નાટ્યદર્પણ' કાર નાટકમાં કેટલી વૃત્તિ ગણાવે છે ?
- (11) How many numbers of વૃત્તિ that considered by the author of Natyadarpana.
 (A) 5 (B) 4
 (C) 3 (D) 2
- (૧૨) મુખ ફેરવીને રહસ્યનું કથન કરવું તેને શું કહે છે ?
- (12) What it is being called that by turning the face in other side to present some significant things ?
 (A) અપવારિતમ્ (B) સ્વગત
 (C) પ્રકાશ (D) જનાન્તિકમ્
- (૧૩) અર્થપ્રકૃતિના કેટલા પ્રકાર છે ?
- (13) How many type of અર્થપ્રકૃતિ ?
 (A) 8 (B) 7
 (C) 5 (D) 6

(૧૪) પ્રથમ અર્થ પ્રકૃતિનું નામ શું છે ?

(14) Which term is used for first type of અર્થપ્રકૃતિ ?

- (A) પ્રકરી (B) પતાકા
(C) બિંદુ (D) બીજ

(૧૫) આરમ્ભ, યત્ન વગેરે શું છે ?

(15) Which type of the terms namely આરમ્ભ, યત્ન ?

- (A) સંધિ (B) અવસ્થાઓ
(C) પ્રકૃતિ (D) અર્થોપક્ષેપક

(૧૬) મુખ સંધિના કેટલા અંગો છે ?

(16) How many components that the મુખસન્ધિ consists ?

- (A) 8 (B) 9
(C) 12 (D) 11

(૧૭) ક્ષત્રિય નાયક કેટલા ગુણો વાળો હોય છે ?

(17) In how many number of ગુણસ that ક્ષત્રિય નાયક consists ?

- (A) 2 (B) 3
(C) 5 (D) 4

(૧૮) કેવા નાયકને અહંકાર રહિત, દયાળુ અને વિનયશીલ કહેવામાં આવે છે ?

(18) Which kind of the term given to the hero who is અહંકાર રહિત, દયાળુ and વિનયશીલ:.

- (A) ધીરોદાત્ત (B) ધીરપ્રશાંત
(C) ધીરલલિત (D) ધીરોદ્ધત

(૧૯) 'પ્રયોજ્ય' ઈતિવૃત્ત એટલે શું ?

(19) 'પ્રયોજ્ય' type of ઈતિવૃત્ત means what ?

- (A) સરસ અને ઉચિત (B) ધૃણા ઉત્પન્ન કરનાર
(C) નીરસ અને અનુચિત (D) અવિનાભૂત

(૨૦) જે પૂર્વ એકના પાત્રો વડે જ સૂચના આપ્યા વીના પછીના એકમો આરંભ થઈ જાય છે તેને કેવો અર્થોપક્ષેપક કહે છે ?

(20) Which kind of અર્થોપક્ષેપક where the starting of the next play is being done without giving the suggestions by the characters of past last act ?

- (A) પ્રવેશક (B) ચૂલિકા
(C) અંકાવનાર (D) એકાસ્ય

- ૨ નાટ્યદર્પણના આધારે નાટકોના લક્ષણોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૦
- 2 Discuss in details the definition of 'નાટકમ્' according to 'નાટ્યદર્પણ'. 10

અથવા/OR

- ૨ અલંકાર શાસ્ત્રમાં રામચંદ્ર-ગુણચંદ્રના પ્રદાનની ચર્ચા કરો.
- 2 Discuss the work of Ramchandra-Gunchandra in Alankarshashtra.

- ૩ પञ्च અર્થ-પ્રકૃતયઃ । સમજાવો. ૧૦
- 3 पञ्च अर्थ-प्रकृतयः । Discuss. 10

અથવા/OR

- ૩ પञ્ચ અવસ્થાઃ । સમજાવો.
- 3 पञ्च अवस्थाः । Discuss.

- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો અનુવાદ કરો અને સમજૂતી આપો : ૮
- 4 (A) Translate any **two** of the following and explain : 8

- (૧) ન ગીતાવાદ્યનૃતજ્ઞા લોકસ્થિતિવિદો ન યે ।
અભિનેતું ચ કર્તુ ચ પ્રબન્ધાંસ્તે બર્હિમુખાઃ ॥
- (૨) કવિત્વવન્ધ્યાઃ કિલશ્યન્તે સુખાકર્તુ જગન્તિ યે ।
નેત્રે નિમીલય વિદ્વાસસ્તેઽધિરોહન્તિ પર્વતમ્ ॥
- (૩) મુખ્યમિષ્ટપુર્લ વૃત્તં અઙ્ગં પ્રાસાદિકં કવચિત્ ॥
સૂચ્યં પ્રયોજ્યમભ્યૂહયં, ઉપેક્ષ્યં તત્ત્વતુર્વિધમ્ ॥
- (૪) ગોપુચ્છકેશકલપાણિ નાટ્યવસ્તૂનિ કલપયેત્ ।
ઉદાત્તા રજ્જકાઃ ભાવાઃ સ્થાપનીયાઃ પુરઃ પુરઃ ॥

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો અનુવાદ કરો અને વિગતવાર સમજાવો : ૮
- (B) Translate any **two** of the following and explain : 8

- (૧) અયુક્તં ચ વિરુદ્ધં ચ નાયકસ્ય રસસ્યવા ।
વૃત્તં યત્ તન્ પશિયાણ્યં પ્રકલયમથવાઽન્યથા ॥
- (૨) આવશ્યકાવિરોધ્યર્થઃ સ્વલપપાત્રઃ સનિર્ગમઃ ।
પञ्चसंख्योऽपकर्षेण दशसंख्यः प्रकर्षतः ॥
- (૩) ચિન્તિતાર્થાત્ પરપ્રાપ્તિવૃત્તે યત્રોપકારિણી ।
પતાકાસ્થાનકં તત્રુ ચતુર્ધ્વા મણ્ડનં ક્વચિત્ ॥
- (૪) અકવિત્વં પરસ્તાવત્ કલકઃ પાઠશાલિનામ્ ।
અન્યકાવ્યૈઃ કવિત્વં તુ કલકસ્યાઽપિ ચૂલિકાઃ ॥

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write in detail critical notes on any **two** of the following : 14
- (૧) નાટ્યદર્પણ શીર્ષકઃ ।
- (૨) અર્થોપક્ષેપકાઃ ।
- (૩) નાટ્યદર્પણે કવિત્વમહિમા
- (૪) નાટ્યદર્પણે કુકવેઃ નિન્દા ।